

Автор статті:

Володимир Махновець,
студент
Східноєвропейського національного
університету імені Лесі Українки,
володар 3 місця у номінації
«Соціальна реклама» за
результатами голосування в
соціальних мережах

Науковий керівник:

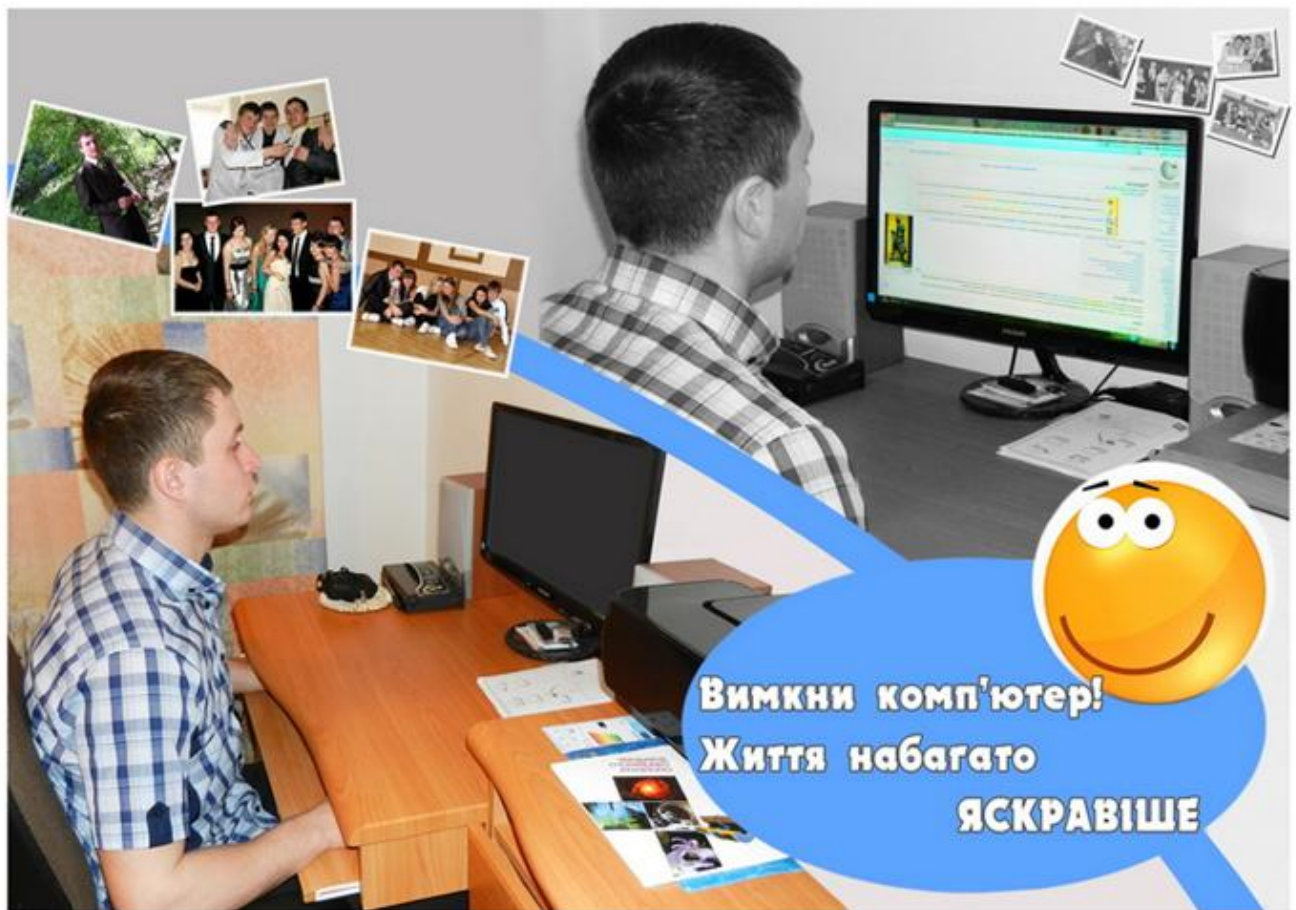
Оксана Степанівна Бартків,
кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри соціальної педагогіки
та педагогіки вищої школи
Східноєвропейського національного
університету імені Лесі Українки

ПРОФІЛАКТИКА ІНТЕРНЕТ-ЗАЛЕЖНОСТІ ШКОЛЯРІВ

Актуальність проблеми. Необхідність профілактики різних Інтернет-залежності школярів зумовлена ризиками їхнього психічного й фізіологічного розвитку, особливостями сучасної соціокультурної ситуації, яка сприяє формуванню у них хімічних і нехімічних залежностей, соціальної дезадаптації, зниженню відповідальності за власне здоров'я і характер взаємодії з іншими членами суспільства.

Виклад основного матеріалу й обґрунтування отриманих результатів дослідження. Особливості впливу комп'ютера на особистість розглядаються в різних аспектах у працях іноземних дослідників: як технологічні залежності (М. Гриффітс); як види "втечі" підлітків від реальності (Н. Пезешкіан); як засоби зміни емоційного стану (Х. Шиффер); у контексті "патологічного використання комп'ютера" (М. Шоттон). Вивченню сучасних комп'ютерних ігор та їх впливу на підлітків присвячені праці І. Болонова, І. Бурлакова, О. Войскунського, А. Гордєєвої, Г. Петрусь, С. Шапкіна та ін. Проблема профілактики комп'ютерної адикції у підлітків серед вітчизняних учених розглядається Г. Золотовою та Н.Сергєєвою.

Уперше поняття Інтернет-залежності було введено на початку 1990-х для опису патологічної, непереборної тяги до використання Інтернету [3]. У 1997 році виникло нове поняття — патологічне використання Інтернету, яке стало позначенням офіційно визнаного психічного розладу. Ученими [1; 3] відзначаються випадки хворобливої пристрасті до участі в мережевих процесах. Така залежність виявляється в нав'язливому бажанні необмежено довго продовжувати мережеве спілкування. Тому, середовище, що формується в глобальній мережі Інтернет, здатне впливати на формування негативних психологічних установок у підлітків [1].

У сучасних умовах неможливо (та й неправильно) ізолювати молоду людину від використання Інтернету. Однак дорослими повинні бути продумані шляхи нейтралізації негативного впливу комп'ютерних мереж. Особливу роль у цьому процесі повинна відіграти громадськість, сім'я, родина, школа, а особливо соціальний педагог. Зацікавлена участь дорослих, що дають об'єктивну оцінку інформації, здійснюють її фільтрацію, дозволить правильно зорієнтувати молоду людину в інформаційних потоках. Не повинна залишатися осторонь від розглянутої проблеми і держава. Варто відпрацювати механізми обмеження доступу до окремих сайтів для різних вікових категорій аудиторії Інтернету, знаючи основні причини виникнення Інтернет-залежності, а саме: відсутність навичок самоконтролю; відсутність контролю з боку батьків; не вміння самостійно організовувати своє дозвілля; дефіцит спілкування в сім'ї; незнання правил психогігієни взаємодії з комп'ютером; прагнення замінити комп'ютером спілкування з близькими людьми; прагнення втікати від труднощів реального світу у віртуальний світ, замкнутість дитини, її неприйняття однолітками та ін. [3]. Даний факт змушує виробляти нові підходи до захисту інтересів особистості, суспільства у вказаній сфері. Тому одним з підходів профілактики Інтернет-залежності є розповсюдження

соціальної реклами. З огляду на окреслене, ми розробили соціальну рекламу.

Отже, **тема** соціальної реклами: «Вимкни комп'ютер! Життя набагато яскравіше...».

Проблема: попередження Інтернет-залежності підлітків.

Мета: залучити батьків, вчителів, громадськість до розв'язання проблеми віртуального спілкування молоді та попередження Інтернет-залежності.

Цільова аудиторія: діти та молодь, які хочуть бути здоровими, щасливими, комунікабельними.

Місця розповсюдження: ЗОШ I-III ст., обласні, районі, міські служби у справах дітей, соціальні центри для сім'ї, дітей та молоді, громадські організації, вуличні бігборди, соціальна реклама в міському транспорті, комп'ютерні заставки робочого столу, Інтернет-клуби, Інтернет-кафе.

Актуальні потреби цільової аудиторії: низька поінформованість про шкідливий вплив Інтернету на здоров'я молоді.

Основна ідея: попередження Інтернет адикції, спонукання громадян не ігнорувати «живим спілкуванням».

Основні методи: *інформаційний* – просвітницька робота про шкідливий вплив надмірного використання мережі Інтернет на розвиток особистості; *емоційний* – формування позитивної установки на живе спілкування з друзями, однолітками; пізнання себе, оточуючих, світу.

Прийоми: *спеціальні* – засновані на психологічних ефектах, метод створення позитивного фону, застереження щодо виникнення комп'ютерної адикції.

Форми: плакати, комп'ютерні заставки.

Механізми дії: на плакаті показано нами два світи: *сірий* – *Інтернет-залежність*. Для інтернет-залежної людини весь світ – це комп'ютер, така людина, як правило, має лише віртуальних друзів, її живе спілкування – обмежене, емоції виражає за допомогою смайликів, емоції «мертві» і саме один зі смайликів закликає: вимкни комп'ютер! Озирнись! навколо бурхливе грайливе життя! *Блакитний* колір – це колір неба, колір миру і життя. То ж особистість не повинна марнувати жодної хвилини свого життя. У даному випадку комп'ютер виступає як засіб здобуття інформації, саме уявна подорож людини за комп'ютером навколо світу показує, що дійсно, якщо людини правильно використовує комп'ютер, вона може здобути інформації про весь світ. Побутує думка: Володієш інформацією – володієш світом. Комп'ютер може бути і засобом професійної діяльності (наприклад, програміст), впливає на свідомість, почуття, волю особистості з метою

вирішення проблеми віртуального спілкування та подолання Інтернет-залежності.

Очікувані результати. На нашу думку, використання соціальної реклами спонукатиме молодь до усвідомленого використання комп'ютера як засобу одержання інформації, поглиблення знань і, не приносячи шкоди своєму здоров'ю, і не ізолюючи себе від прекрасного багатогранного навколишнього світу. Відкриваючи вікно позитивним можливостям Інтернету та віртуальної техніки, не відкриваймо двері негативним, які нас роблять рабами, залежними та хворими особами!

Висновки. Таким чином, використання розробленої соціальної реклами дозволить школярам та молоді замислитися над власним ставленням до користування Інтернетом. Зміст соціальної реклами наголошує на шкідливості надмірним захопленням комп'ютером, на тому, що віртуальна реальність – це не життя, це лише паралельний процес, тому Інтернет слід сприймати як засіб для реалізації власної творчості.

Проведене дослідження не вичерпує всіх аспектів профілактики Інтернет-залежності. Актуальним для вивчення залишається вирішення цієї проблеми на рівні інших вікових груп, збагачення змісту дозвілля школярів, пошуку шляхів запобігання інших видів девіантної поведінки підлітків.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Марченко Н. В. Особливості впливу комп'ютерних технологій на соціальні орієнтації неповнолітніх / Н. В. Марченко // Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді : зб. наук. праць / М-во освіти і науки України, АПН України, Ін-т проблем виховання ; редкол. : О. В. Сухомлинська, І. Д. Бех, А. Й. Сиротенко [та ін.]. – К., 2005. – Вип. 8, кн. 1. – С. 165–169.
2. Сергєєва Н.В. Соціально-педагогічні умови профілактики комп'ютерної адикції підлітків : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.05 «Соціальна педагогіка» / Н. В. Сергєєва. – Київ, 2010. – 19 с.
3. Янг К. С. Диагноз Интернет-зависимость / К. С. Янг // Мир Интернет, 2000. – № 2. – С. 24 – 29.